

Landskapspejare

Landskapspejare

FATABUREN 2011

Landskapsspejare

NORDISKA MUSEETS OCH SKANSENS ÅRSBOK 2011

Red. Christina Westergren

FATABUREN Nordiska museets och Skansens årsbok, är en skatt av kulturhistoriska artiklar som publicerats under mer än ett sekel.

Årsboken började som ett häfte med rubriken »Meddelanden«, redigerat 1881 av museets grundare Artur Hazelius för den stödjande krets som kallades Samfundet för Nordiska museets främjande. 1884 publicerades den första kulturhistoriska artikeln och när publikationen 1906 bytte namn till »Fataburen. Kulturhistorisk tidskrift« kom de vetenskapliga uppsatserna att dominera innehållet. Från och med 1931 fick årsboken Fataburen en mer populär inriktning och i stora drag den form som den har i dag. Fataburen har sedan dess förenat lärdom och sakkunskap med syftet att nå en stor publik.

Fataburen är också en viktig länk mellan Nordiska museet och Skansen, två museer med en gemensam historia och en gemensam vänförening. Varje årsbok har ett tematiskt innehåll som speglar insatser och engagemang i de båda museerna, men verksamhetsberättelserna trycks numera separat och kan rekvireras från respektive museum.

Ekonomiskt stöd från Nordiska museets och Skansens Vänner gör utgivningen av Fataburen möjlig.

Fataburen 2011
Nordiska museets förlag
Box 27820
115 93 Stockholm
www.nordiskamuseet.se

© Nordiska museet och respektive författare

Bildredaktör Marie Tornehave

Medredaktör Dan Waldetoft

Omslag och grafisk form Lena Eklund, Kolofon

Omslagsfoto Gunnar Lundh, Nordiska museet. Sudersand, Fårö, Gotland 1938

För- och eftersättsblad »CHARTA öfwer TÖRESÖ SÄTERIE ... Författad Åren 1796, 97, 98, 99 & 1801, af Per Lifman junior.« Detaljer, foto Mats Landin, Nordiska museet

Tryckt hos NRS Tryckeri, Huskvarna 2011

ISSN 0348 97 1 x

ISBN 978 91 7 108 546 7

Hyltena i april 1994. Det som sker kallas skrotning.

Landskap i vägen

Vägar i landskapet brukar vara vackra, de leder oss och våra tankar någonstans. Bort eller hem, ibland till tryggheten, oftare till friheten. Vägen är en sinnebild för utveckling och möjligheter.

Sedan 2010 ansvarar Trafikverket för byggande, drift och underhåll av statliga vägar. Ordet möjligheter påträffas 6 720 gånger på Trafikverkets webbplats. Där läser jag också om framtidens vägar, om drömvägar och »vackra vägars pris« utdelat sedan 1991.

1992 började Nordiska museets dokumentation av de väglandskap som skapades när stora partier av E4:an drogs om till motorväg. Mats Landin följde vägbygget under ett par år fram till 1994.

Vad visar bilderna? Är det en blivande drömväg eller en vägvärd pris för sin skönhet? Är det nya möjligheter och bättre miljö tack vare ökad framkomlighet – för fler bilar? Eller är det snarare den allt tydligare kritiken mot ett hejdlöst framåtskridande som kan hitta stöd i bilderna, där maskinerna målmedvetet tuggar landskapet till grus. Var den här vägen verkligen mödan värd?

MATS LANDIN foto och
CHRISTINA WESTER-
GREN text

Norrköping i april
1994. Södra utfarten.

Klevshult i april 1994.
Berg förvandlas till
fyllnadsmassor.

Klevshult i april 1994. Stenblock mals till makadam för motorvägen söder om Jönköping.

Avfarten mot Stavsjö i april 1994.

Stavsjö, Korsbäcken i september 1993.